

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky Endre-u. 1. (Bika Bérház). Telefon: 113. szám.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
Független Kiszgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Előfizetést egyelőre nem veszünk fel. Egyes szám ára: hétköznap (4 oldal) valamint vasárnap (8 oldal) 40 pengő.

Iparosok, kereskedők, értelmiségiek

Írta: SZIGETHY GYULA

Politikai életünkben mostanában uralkodó jelszavak között, sőt a pártprogramokban is ritkán szerepel a magyar iparos, kereskedő és értelmiségi osztály gondolja, baja s jogos érdeke. Az ország dolgozó rétegei között pedig ezeknek a társadalmi osztályoknak is helye van a nap alatt. Újja kell építenünk, regenerálnunk kell az ipart és kereskedelmet és gondolkodnunk kell az értelmiségiek felmentésére is.

Távol áll tőlünk, hogy a munkásosztály jogos törekvéseit háttérbe akarnánk helyezni, még kevésbé az, hogy a mezőgazdasági termelő rétegek munkájának első vonalú jelentőségét érintenénk, csupán annak a felfogásnak adunk kifejezést, hogy az iparosokra, kereskedőkre, értelmiségiekre is gondolkodnunk kell. Mint a fogaskerék kapcsolódhat egymásba az egyes társadalmi rétegek, azért nem lehet és nem helyes rideg osztálypolitikát csinálni. A kiindulási pont a gazdasági élet. Régi szólás-mondás, szinte időálló: ha jól megy a gazdaság, jól megy az iparosnak, kereskedőnek, ügyvédnek, orvosnak, tisztviselőnek. Ebből a nézőpontból kell vizsgálnunk az osztályproblémákat és mindjárt egészségesebb lesz a levegő, mindjárt csökkenek az osztályellentétek és bekövetkezik a megértés.

Az ipar

jelentősége nem szorul bizonyításra. Az iparosodás az egyes országok emelkedésének a jótét felé. A mai körülmények között a kézművesipar fontosabb dolgában előtérbe lépett, mert hisz — sajnos — gyárjaink sokat szenvedtek a háborús behatások következtében és bár rohamosan történik a helyreállítás, a kézművesiparra is nagy feladat hárul az ország gazdasági életében. A jövőt illetőleg, még a gyárjaink fejlődése esetében sem szabad háttérbe szorítani a kisipart és felkarolása elsőrendű nemzeti érdek is. A gyárjaink feladata a tömeggyártmányok előállítását, a magyar kisiparos pedig a minőségi termelés, az egyéni jó munka előállítását. Kézművesipari gyártmányaink a múltban bármikor felvették a versenyt és külföldön is öregbítették a magyar iparos jó hírét. Ezt a jó tulajdonságot kell megtartani a jövőre nézve és elősegíteni a kézművesipar előrehaladását.

A kisiparosság nem támaszt túlzott követeléseket az államtól, a közületekkel szemben, de vannak jogos kívánások, melyek a viszonyok javultával feltétlenül kielégítésre várnak. Ilyen a kisipari hitelek folyósítása. A gyárak kaptak nagymértékben termelés-megindítási hiteleket, de bizony a kisiparosság csaknem kizárólag a maga erejére volt utalva. Helyi vonatkozásban is lehet a problémán segíteni, hiszen helyi pénzügyteltségeknek is kötelessége volna a kisiparosságnak hitelt nyújtani. Szép és követendő példáját nyújtotta ennek a Kölcseői Segélyező Egylet, mint Szövetkezet, mely a kisipari existenciák egész sorának adott indulási lehetőséget, régieknek vállalkozásukhoz segítséget.

Ha a mai rendkívüli viszonyok és szennyezés mellett nem idő-

széri, de a helyzet javulásával jogos az a kívánság, hogy a kézművesiparosság fokozott mértékben kapjon kedvezményt a villany, gáz és vízfogyasztás után.

Részesedést kíván a kézművesipar a vasúti és jótételei megrendelésekben, állami és közúti szállításokban. Általában meg kellene határozni a megrendelések elosztását, hogy a kisipar is kellően fel legyen készítve és alkalmi társulások és szövetkezetek révén alkalmassá tegye magát nagyobb megrendelések teljesítésére.

Az építő iparosság foglalkoztatása még most, a sérült házak kijavítása stb. révén elég jó, de számitani lehet arra, hogy ha nem indul meg nagyobb arányokban a magán és középítkezés, előbb-utóbb munkanélküliség áll be. Ezért az építőiparnak, mint különiparnak fellendítése fontos érdek. Itt a hangsúly főleg az anyagbiztosításon van és ezt a szempontot össze kell kötni a nehéz lakásvizsnyonokon való segítség köteleességével. Nem elég a házhelykiállítás, mely egyébként nálunk Debrecenben sajnálatos módon stagnál, de az előbb-utóbb mégis csak kiállításra kerülő házhelyeket be kell építeni. Idejében kistakásépítési akcióról gondoskodni! Ezáltal az építőipar foglalkoztatása, vele együtt igen sok iparág munkával való ellátása biztosítottak látszik. De éppen így a többi iparág talpraállítása is elsőrendű jogos kívánság.

A kereskedelemnek

Debrecenben nagy múltja van. A debreceni kereskedők egykor eljártak árulniak Konstantinápolyig, Nizsnyj-Novgorodig. Egy időben saját kereskedelmi konzulátokat tartottak Keleten. Ma már más viszonyok között élünk, de a tradíciók most is hatnak. A háborús napok elmúltával a debreceni kereskedelem volt az, mely legelőbb talpra állt és talpraállásaival indult meg az élet.

Az infláció rohamai közepette sok igaztalan vád érte a kereskedelmet. Mikor erről beszélünk, meg kell különböztetnünk a konjunkturális spekulációt a tisztas kereskedelemről és a kettőt élesen különválasztva, a tisztas kereskedelmet védelemben kell részesíteni. Üres demagógia látja a magas árakat a kereskedő kezét, kinek gondolni kell az utánpótlásra is, hiszen egy nap alatt kiárusíthatná raktárát és új beszerzésnél arra jönne rá, hogy a régi készleteinek tízed részét sem szerezheti be. Az árulnió okozza a magas árakat, és erről legkevésbé tehet a kereskedő, ki szívesebben csinálna békebeli forgalmat olcsó árak mellett és szívesebben árulna értéktálló pénzürt. Emlékezzünk csak vissza, az egészséges konkurencia rögtön nyújtotta előnyét a magyar kereskedelem közönségének, amint áru volt bőven. A visszaéléseket igenis ildőzni kell, de a tisztas és becsületes kereskedelmi tevékenységet minden erővel elő kell mozdítani.

Egészségtelen dolog a letűnt fasiszta rendszerből itt maradt egykézrendszer kultiválása. De nem is vezet célhoz. A kereskedelemnek szabadság kell és ha biztosítják a kereskedelemnek a tel-

Jog, rend, biztonság = 5-ös lista

Truman elnök proklamálta az Egyesült Államok külpolitikájának 12 parancsolatát

Newyorkból jelentik: Harry Truman, az Egyesült Államok elnöke az Egyesült Államok külpolitikáját 12 parancsolatban proklamálta, elnökké történő megválasztása óta mondott legfontosabb beszédében. Amerika külpolitikája — mondotta az elnök — a következő 12 alapvető pontból áll:

1. Nem törünk területi terjeszkedésre, vagy önző előnyre, nem tervezünk támadást egyetlen állam ellen sem.
2. Hiszünk abban, hogy szuverén jogait és önkormányzatukat visszanyerik mindazon népek, amelyeket erőszakkal fosztottak meg atól.
3. Nem járunk hozzá semmi területi változáshoz a földkereség egyik baráti részén sem, ha csak e változások nem felelnek meg az azokat érintő népek szabadon kifejezett kívánásainak.
4. Hiszünk, hogy minden népnek amely felkészült az önkormányzatra, meg kell engedni, hogy a

maga kormányformáját szabadon kifejezett akaratával válassza meg.

5. Háborús szövetségeseinkkel együttműködve tehetjük fogjuk segíteni ezeket a szabad választás útján létrejött demokratikus kormányokat és olyan biztonság megteremtésére törekszünk, amelyben náciizmus, fasizmus és katonai támadás nem lehetséges.

6. Nem vagyunk hajlandók elismerni egyetlen olyan kormányt sem, amelyet erőszakkal, vagy hatalom bármely formájával kényszerítenek a nemzetre.

7. Hiszünk, hogy minden nemzet szabadon használhatja azokat a tengereket, folyókat és víziutakat, amelyek egyenlő több országon folytak keresztül.

8. Hiszünk, hogy minden államnak, amelyet felvesznek a Nemzetek Szövetségébe, hozzá kell jutnia a kereskedelemhez és a világ nyersanyagához.

9. Hiszünk, hogy a nyugati fél-

teke szuverén államainak külső beavatkozás nélkül jószándékkal együtt működni, dogozni a közös kérdések megoldásán.

10. Hiszünk, hogy minden nemzet között, akár nagy, akár kicsi, lényegesen fontos a teljes gazdasági együttműködés ahhoz, hogy világszerte megjavítsuk az életviszonyokat és megteremtjük a féltelentől és inségtől való mentességet.

11. Tovább kell törekednünk a vélemény szabadság és vallásszabadság előmozdítására, a világ valamennyi békeszerető részében.

12. Meggyőződésünk, hogy a nemzetek közötti béke megőrzése megkívánja az Egyesült Nemzetek szervezetét, amely a világ valamennyi békeszerető nemzetéből áll és amelyek között hajlandók erőszakot alkalmazni, ha az a béke biztosítása megkívánja.

Ez a külpolitika, amely az Egyesült Államokat ma irányítja

jes szabadságot, élénkibb válik az áruforgalom, kifejlődik az egészséges verseny, ami a termelés fokozásának arányában rögtön éreztetné hatását. Fel kell tehát számolni az egykéz rendszeret és a kereskedelmi szerződéseket megkötése után az áruelosztást a kereskedelemre bízni. Ezen az úton biztosítható leginkább az, hogy minden bürokrácia nélkül történjen a rendelkezésre álló áruk egyenletes elosztása. A határok megnyitásával, a békeszerződés megkötése után különben is nagy szerep vár a kereskedelemre. Ezért kell felkészülni már is arra, hogy erre az időre minden erkölcsi és anyagi támogatást megkapjon a kereskedelem. A jelenlegi rendkívüli súlyos élelmezési és ruházatkészítési viszonyokon nem lehet úrrá lenni, ha a kereskedelmet kikapcsolják az áruelosztásból.

Az aggkori biztosítás

kérdése sokat foglalkoztatta már eddig is úgy a kereskedő, mint az iparos köröket. Régi kívánság, hogy őket is részesítsék a társadalombiztosításban. A helyzet az, hogy az alkalmazottai után egész életen át fizeti az iparos és kereskedő a társadalombiztosítási díjakat, ő pedig teljes bizonytalanságban él aggkorát illetőleg, de kisebb existenciánál még betegség esetén is. Eppen ezért végére megvalósítandó ennek a két értékes társadalmi osztálynak bekapcsolódása a társadalombiztosításba. Az élet viszontagságai és esetlegességek ellen legkevésbé ők vannak megvédeve. Arra is mind kevesebb mód van, hogy vagyongyűjtéssel gondoskodják a kereskedő vagy iparos késő öregségéről. A házvagydon nem hoz semmit, a mezőgazdálkodást hovatovább csak a vele teljesen foglalkozóknak biztosítja — egyéb ként igen helyesen — a kor irányzata.

A kereskedő és iparos tehát arra van utalva, hogy intézmé-

nyesen gondoskodják aggkoráról. Olyan probléma ez, melyet napirendre kell tűzni és megoldáshoz segíteni.

Az értelmiségi osztály

főleg a tisztviselő társadalom mostanában politikai elbírálás nézőpontján szerepel a közvélemény előtt. Sokan hajlamosak a reakciók multért a felelősséget az értelmiség és a tisztviselő osztály nyakába varrni. Az általánosítás, mint minden esetben, itt is az igazságtalanságra vezet. A vádas kódok megfélemlítkeznek arról, hogy milyen mostoha sorsa volt ennek az osztálynak a múltban és mennyire politikai nyomás alatt élt. A demokráciának elsőrendű kötelessége felszabadítani ezt az értékes társadalmi réteget és egyszersmindkorra megszabadítani a politikai és gazdasági nyomás alól.

A magyar értelmiség, a tisztviselő osztály tagjainak nagy többsége mindenkor tiszteltreméltó szerénységgel élt. Ezt a szerénységet és csendes viselkedést sokan úgy vették, mint gerinctelenséget; a hangoskodástól való tartózkodást pedig meghunyászkodásnak. Pedig akik a lelükbe látott és közöttük élt, az tudhatja, hogy milyen nagy emberi értékek és nemes tulajdonságok véka alá rejtését jelentette az a megkötöttség, ami nálunk a hivatali pályát jelentette. Mennyi áldozatot kellett hozniuk az elhunyt huszonöt év alatt a közszolgálatban állóknak. Minden gazdasági válság rájuk ütött legtöbbit, minden változás őket állította a legnehezebb próba elé.

Szellemi és anyagi felszabadulást sürgetünk a magyar tisztviselő és általában az értelmiségi osztály tagjai számára. Ez az osztály nem hangoskodó. Mélyebben érinti most is a drágaság s majd nem jobban sújtja, az élelmezés gondja, ruházatkészítési lehetlenség, mint másokat, de nem megy az utcára. Néha tör és hajgat.

A lemondást azonban nem lehet a végtelenségig vinni. A fixfizetések számára meg kell adni a polgári életlehetőségeket. Megbecsüljük a fizikai munkát, de nem lehet az, hogy például egy tanár annyi fizetést sem kapjon egy hónapra, mint egy szakmunkás egy hétre. Még ha ezt megkapná pontosan, de a késedelmes kiutalás a fizetés értékének jelentős százalékát elvonja.

Azán itt van az előrehaladás kérdése. Türelmetlen, hogy partizigazolány képesítésem magasabb állásokról, a megérdemelt előléptetéshez pedig ne jusson az arra részlegelt egyén. A képesítés feltételének mellőzése egészségtelen túlzásokba kezd menni. Megértjük az igazi tehetségek és arra rátermettek támogatását, de végtelenségig nem lehet vinni a pályára való komoly előkészület mellőzését. A népi erőket a közszolgálatba igenis be kell hozni, számukra megteremtjen az előfeltételeket, de csak úgy lesz egészséges ez a kívánatos folyamat, ha alulról kezdődik és nem mindjárt például a miniszteri tanácsosságnál.

Az ország újjáépítése nem történhet meg az értelmiség teljes bekapcsolása nélkül. Ezt vegyük figyelembe az értelmiség szerepének elbírálásánál. A magyar demokrácia nem kezelheti úgy ezt az osztályt, mint a letűnt reakciók kor. Több jog, több életlehetőség jár nekik. Aki értelmiség nélkül akar országot építeni, az nem tudja, hogy fej nélkül nincs életképes emberi szervezet. A fizikai erő nem sokat ér a tervet rajzó mérnök, a tudást nyújtó tanár, a jogot biztosító ügyvéd, az egészséget visszaadó orvos, az állami rendet ellátó köztisztviselő, a magángazdaságban működő tisztviselő, a személyes és áruforgalmat szolgáló vasúti és postai tisztviselő és így tovább, az értelmiség sok más hasznos egyede nélkül. Erre is gondoljunk, ha új országot akarunk építeni!

és amellyel bizakodva néz a jövőbe.

A szövetségesek közötti nézeteltérésekről szólva az elnök ezt mondotta: — A nemzetközi kapcsolatok nehéz szakaszán megyünk most keresztül. Szerencsétlenségünkre mindig igaznak bizonyult a háború végeztével, hogy közös veszély által összekovácsolt szövetségi egység a veszély elmúltával bomlás felé mutat. A világ nem tűrheli, hogy az e háborúban szövetkezett nemzeteknek csökkenjen ez az együttes elhatározása, hogy véghezvigyék a tartós béke művét. A közös veszély egységesít bennünket a győzelem előtt. Most legyen a közös remény az, ami bennünket az eljövendő esztendőben összefog.

— Azok az eltérések, amelyek fennállnak azok között a nemzetek között, amelyek olyan sokáig és derekasan harcoltak a győzelemért, nem reménytelenek, vagy

áthidalhatatlanok. A győztes hatalmak között nincsenek olyan mélyreható érdekellettek, hogy azokat ne lehetne elsimítani. Az elsimításhoz azonban türelme és szilárdságra van szükség.

Az elnök kijelentette, az a tény, hogy mi Nagybritanniával és Kanadával később más nemzetekkel is megbeszélésekre készülünk az atombomba nemzetközi ellenőrzésének kérdésében, nem jelenti azt, hogy bármilyen titkot kiadnánk. A rombolás e hatalmas titkát úgy tekintjük, mint megszentelt területet. Tekintve békészeretűnk, a világ gondolkodó népei tudják, hogy e területet nem megszenteljük meg, hanem híven őrzük. Az amerikai nép legfőbb reménye azonban az, hogy a világ együttműködése a béke érdekében rövidesen annyira tökéletes lesz, hogy a pusztítás módszereit végérvényesen s hathatósan egyszerűsítsen a korszakból.

Sztalin fogadta Harrimant

Moszkva. (Reuter): A moszkvai rádió jelentésként este: Sztalin generalisszimusz szerdán fogadta Harrimant, az Egyesült Államok moszkvai nagykövét. — Harriman nagykövét Truman el-

nök üzenetét nyújtotta át Sztalin generalisszimusnak, mint a szovjet rádió jelentésként, a követ kétszer folytatott megbeszélést Sztalinnal. (MTI)

Debreceni szemtanu elmondja, hogyan gyilkolták meg a mühlendorfi erdőben Keresztes Fischer Ferencet

A németek által elhurcolt volt magyar államférfiak sorsára lassan fény derül. Hosszú ideig titokzatos homály fedte, mi történt Kállay Miklóssal és kormányának különböző tagjaival. Aztán, ahogy a szovjet és angol csapatok teljes Németországot hatalmukba kerítették, egymásután röppentek fel adataik, melyek tisztázták, mi történt az elhurcolt magyar politikusokkal, akiknek egy részén csak jól megérdemelt végzetük teljesedett be éppen a németek által, akiknek teljesen kiszolgáltatták az országot.

A legutolsó, akinek végzetéről hírt kaptunk Keresztes-Fischer Ferenc volt magyar belügyminiszter, akinek halálhírére most debreceni kecskésd, Bajcsy Zsilinszky Endre utca 39. szám alatti lakos, aki deportálásból érkezett haza Debrecenbe, mondotta el munkatársunknak a következőket:

— Engemet, mint deportáltat a németek Dachauban hurcoltak. Dachauban egy táborban voltunk több politikai fogollyal, köztük a volt magyar belügyminiszterrel, Keresztes-Fischer Ferencel, fivérével Keresztes-Fischer Lajossal, a kabinetiroda főnökével és Sombor-Schweinitzer Józseffel, a budapesti politikai renegecség vezetőjével.

— A táborban a politikai foglyok velünk deportáltakkal együtt közösen élték a germán ügyetlenkedésekkel fűszerezett tábori életet. Sok nehéz munka, munkadúság dolgozás, sok ügy és az életbenmaradáshoz éppen hogy elegendő étel. Gyakran láttam Keresztes-Fischer Ferencet, amint néha közvetlen közelében a munkát végezte. Kétféle módon dolgozott, mint mindenki a dachau táborban, melynek szörnyű életéről rémregényeket lehetne írni.

— Ezeket a dolgokat azonban a nazisták deportáltak és más üldözöttek elbeszéléseiből nagyrészt ismeri a közönség... Mikor már úgy éreztük, hogy nem bírjuk tovább a naponta újra ránszakadó, halálra súlyosabb életet, a minden reggel újakezdődő szenvedésorotot, áprilisban megadtuk, hogy közelítsünk az angol szövetségi csapatok.

— Öröm és halálfélelem váltakozott.

Közigazgatási nyomtatványok szállítását ismét megkezdtem. Megrendelhető: Szikszay-nál Püspöki palota

Mezőgazdasági gépeket, eszközöket, alkatrészeket, járműveket, bármilyen, bármilyen állapotban vásárol, úgyszintén elad vagy becsereél Nagy János Hatvan-u. 41.

MA d. n. fél 3, este fél 6, este fél 6.
HOLNAP
CSOKONAI színház
Cirkuszhercegnő

MA **KAMARA színház** utoljára
Warenné mestersége

Egyesek közülünk lövések zaját vélték hallani. Lehet azonban, hogy ez csak túlfeszített képzeletük játéka volt. Én nem hallottam lövéseket. Az SS-katonák jó másfél óra mulva tértek vissza, azonban Keresztes-Fischer Ferenc és két társa nélkül. Akár hallatszott lövés, akár nem, ezt a szüntelen ágyumorajlásban nem lehetett megállapítani biztosan, az azonban kétségtelen, hogy vé-

geztek velük. A hét SS-bandita néhány társával együtt amerikai katonaruhába öltözve még akkor éjszaka megszökött... Mi pedig másnap megpillantottuk az amerikai katonák első csoportját, akik elláttak bennünket élelemmel — fejezte be a beszámolót Krausz József, aki az első biztos hírt hozta Keresztes-Fischer Ferenc jegyilkolásáról. (K. I.)

Bárdossy után Imrédy pere kerül sorra

Hétfőn kezd tárgyalni a budapesti Népbíróság Bárdossy László volt miniszterelnök háborús bűnperét.

A magyar rádió minden nap esti műsora keretében hangjelenes részleteket közvetít a tárgyalásról.

A tárgyalások előreláthatólag a következő sorrendben következnek. Bárdossy pere után kb. egy napi szünettel Imrédy Béla ügye, egyenként 5-6 napig. Azután tárgyalják a többi háborús bűnös ügyét. (MTI)

El a romokkal! Jegyezzünk Ujjáépítési kölcst!

Megtörtént az árszabályozás

A búza termelői ára 6000, a tengeri 5400 pengő

A közellátási miniszter a gazdasági élet egész vonalán egységes árszint kiépítése céljából a legfontosabb ipari anyagok, mezőgazdasági termékek és közúti közlekedési cikkek árját a pártok vezérével egyetértésben szabályozta.

Mezőgazdasági vonalon a búza termelői ára hatézer pengő, a ten-

geri 5,400 mázsánként. Ehhez az árszinthez alkalmazkodnak egyéb mezőgazdasági termékek, valamint malmi termékek ára is.

A bányászati és kőbányászati minőségű kőfejtésű bányákban mázsánként 1400 és 1600 pengő között mozog. A rendelkezésben felsorolja a többi árat is.

Óry István főispán a polgármesterrel személyesen eljár a burgonya-anomáliák megszüntetésére

Munkásküldetés a főispánnál.

A szakszervezetekbe tömörült munkásság küldöttségileg kereste fel Óry István főispánt, közellátási kormánybiztos és elterjesztette a munkásság közellátási problémáit.

Bokor Lajos vázolta, hogy a munkásságnak már a nékülözések következtében nincs ereje dolgozni, akkor, amikor Szabolesban krumplihégyek rothadnak meg. — Kérte Óry főispánt, tegye lehetővé, hogy a burgonya rövidesen Debrecenbe szállítható legyen. — Hangoztatta, hogy a munkásság százai állnak készen, hogy kimenjenek a Nyírségbe a burgonyát vagonokba rakni.

Óry István főispán a kenyérellátással kapcsolatban teljesen megnyugtató választ adott, rámutatva, hogy most már a készlet biztosítása révén megszűnnek a nehézségek. Szólt az Augusztába történt élelmiszer kicsempészekről.

Molnár József kérte a malinok és pékek szigorú ellenőrzését. — Vonják meg az iparát annak a péknek, aki a lisztet, vagy sőt a vajat, a pékek lássák el ismét címkékkel a kenyereket.

A főispán rámutatott arra, hogy a közönség maga ellenőrizze a péket ha a kenyér nem jó, a vegyvizsgálat kimutatja mit voltak el belőle és fel lehet lépni teljes szigorral. Ha viszont a malinok nem adnak ki rendezesen az előírt lisztet, azt a pékek jelentésként.

Sándor szakszervezeti titkár az elrejtett, bonomszolgáltatót készletek felkutatására kért intézkedéseket.

A főispán közölte, hogy a vetési kampány befejezése után, ha szükség mutatkozik rá, a termelő és munkásai fejadagján felüli készleteket igénybe veszik.

Ezután hivatalos tényezők a Nyíregyházán történt burgonya-

anomáliák ismerteték. Debrecenben és a megye részére, annak ellenére, hogy Rónai miniszter Hajdú megyét burgonya szempontjából önellátónak jelentette ki, van száz vagonra szóló miniszteri kiutalás, de ezt a Burgosz ténykedése miatt nem lehet Debrecenbe hozni. Állítólag a Burgosz most megszüntetik.

Óry főispán megállapodott a küldöttséggel, hogy hétfőn Szabó polgármester és a főispán Nyíregyházára mennek ebben az ügyben az ott működő államtitkárral tárgyalni, erre a tárgyalásra küldjön a munkásság is küldöttséget. A vasút ígért 200 vagon a burgonya szállítására.

Molnár József az olajprezés körül helyzetet tárta fel és kérte az olajprezés fokozására a heves olajprezéseket igénybe venni. A közellátási felügyelő megnyugtató választ adott, hogy rövid időn belül biztosítva lesz Debrecen olajellátása.

Mányi János az tejte szóvá, hogy a munkásságnak a saját kezével kitermelte 35.000 pengő fuvarral kell megfizetni. 90.000 pengő egyébként egy szekér fa. Ezt csak a feketézők tudják megfizetni.

A hatyuzó, feketéző, autókön Budapestre életet kicsempészők kérdését vetette fel ezután a küldöttség, Molnár József kérte, keressék meg a MATEOSZ-t, ne vállalja ezeket az egyén-fuvarozásokat. A főispán viszont átír a rendőrséghez, hogy a teherautókat vizsgálják át és az azokon közlekedő feketézők ellen járjanak el erőlyesen, akik 60 liter benzint és 10.000 pengő ellenében budapesti utakat bonyolítanak le fekete áruval.

Mányi János hangoztatta, hogy az eközött árukról pontos kimutatást kell kérni és az elközött dolgokat hatóság áron a nép között árútsák ki.

A szakszervezetek küldöttsége a főispán megnyugtató választ tudomásul vette.

Az „Uj Szó“ évfordulói ünnepe

A Vörös Hadsereg magyar nyelvű lapja, az „Uj Szó“ most ünnepelte egyéves évfordulóját. A jubiláris ünnepség a szovjet-magyar barátság jegyében folyt le. Illés Béla őrnagy, a lap főszerkesztője hangoztatta, hogy az Szovjet Unió és Magyarország közötti emmi érdekelletét nincs és nem is lehet. A két országnak mindnoka megva arra, hogy egymás szomszédságában békében és barátságban éljen. Vörös János honvédelmi miniszter a megérkezésről és kölesönös bizalomról szólott. — Tildy Zoltán kijelentette, hogy ha a megismerés körsönös lesz, a két nép jóbarátként fog egymás mellett élni századokon keresztül. — Dálnoki Miklós Béla miniszterelnök rámutatott arra, hogy amikor lehetősége nyílt annak, hogy a magyarság az egyedüli helyes utra térjen, Illés Béla volt az, aki a legmelegebb bajtársi szeretettel fogadta a honvédség kiküldötteit. Az ünnepségről átvivő táviratot intéztek Sztalin generalisszimushoz, Vorosilov tábornaghoz és Konyev marsallhoz.

Benes elnök aláírta...

Prágából jelentik: Benes elnök pénteken aláírta azt a rendeletet, amely minden kártalanítás nélkül elközbizta a csehszlovák magyarok minden vagyonát. (MTI)

Magyar diákok nem tanulhatnak Szlovákiában

Mint Pozsonyból jelentik, a szlovákiai főiskolai diákság központi igazolóbizottságának körlevele a magyar nemzetiségű diákokat eleve megbizhatatlannak minősíti és ezért egyetemi tanulmányokból kizárják.

Színház — Mozik

A Munkásszínház előadásai november 14-én kezdődnek előreláthatólag a „Viharos alkonyat“ Raskin szovjet darabjal. Az előadások egyelőre vasárnap délutánként lesznek. Az Irodalmi Kameraszínház Meller Rózi „Vallomás“ c. darabját ujjítja fel legközelebb. Operettben dolgozik Dersanti mester, a népszerű és kitaláló komponista, akinek filmen, rádióban és színpadon számos nagyszerű szerepművét adták már elő. Az operett előreláthatólag tavaszra készül el és akik hallották az eddig megkomponált ezimokat, nagy sikert jósolnak az előadásnak.

CSOKONAI SZÍNHÁZ
Vasárnap 8 óra
Hétfő 8 óra
Warenné mestersége
Haragos tér 1

KAMARA SZÍNHÁZ
Oktober 29-től november 3-ig nincs előadás.

APOLLO MOZGÓ: Előadások 11, 1/3, 1/5 és 6 órakor. Fekete péntek, amerikai dráma.
PETŐFI MOZGÓ: Nagyszerű orosz film: „Reszket a föld“. Előadások: 11, 1/3, 1/5 és 6 órakor.
METEOR MOZGÓ: Szajnaparti szerelem, francia film. Előadások: 11, 1/3, 4, 1/6 órakor.

Vétel! Eladás!
Rádió készítés és javítás
BRAUN Piac-utca 11. sz. Bika-épület

FIGYELEM!
Varrógép, kerékpár, rádió, grammofon javítás.
Autógén hegesztés!
Herváth Tihamér műszerész mester.
Deák Ferenc-u. 9.

FIGYELEM!
Kabátját, kosztümjét csináltassa
Károlyi Erzsébet női divat szalonjába. Piac-utca 7.
Jó családból való tanulóleány felvétel.

Véres összelüzés egy Csapó utcai péküzletben és zápos utcai incidensek

Sajnálatos, véres eset történt szombat délután a Csapó utca 38. szám alatt levő Fohn József péküzletben. A rendőrség megállapítása szerint az eset részletei a következők:

Berecz Lajos szakaszvezető, aki a vasútországnál teljesít szolgálatot, betért a Fohn péküzletbe, ahol egy kiló kenyert kért. A házbellek előadása szerint, miután már a déli órákban kiosztották a kenyeret és csak a privat sütésből ott levő kenyér volt az üzletben és Berecznek kenyérgyenge sem volt, nem tudták kiszolgálni. Erre Berecz sértő kijelentéseket tett, kését előrántotta és rátámadt Fohn Józsefere. Egyik fia segítségére ment apjának és állonvágtá a katonát, mire az zsebkésével fejébe szúrta. Erre több ütés érte Bereczet, akit végül az üzletbe levők segítségkialtására bejövők elvitték.

Közben a ház előtt nagyobb csoport gyűlt össze a zajra, majd látták, hogy elviszik a sérült Bereczet. Erre valaki elküldte magát: „Megölték a szegény hadifoglyot a péküzletben!” Csakhamar egyre növekvő tömeg tördült össze a péküzlet elé, behatoltak a pékműhelybe, az ott levő kenyeret és sült tőköt elvitték és egyre fenyegetően léptek fel. Egyesek azt kiabálták: „a zsidók meggyilkoltak egy hadifoglyot, mert kenyert kért a péknél”. Mások úgy tűzték a hangulatot, hogy azt mondták, a pék megtagadta a kenyeret a hozzá bement hadifoglyótól, pedig előzőleg másnak adott, erre a hadifoglyó sértő kijelentéseket tett, mire lesújták... Egyesek szívtében hosszabban beszéltek, hogy látták a halottaskocsi is, amiben elvitték a lesújt hadifoglyot. Egy férfi kezében szorongatott kést emelt fel és úgy mutatta: „Ezzel szúrta le az a zsidó pék a hadifoglyot, én csakvartam ki a kezéből...” Az izgatás egyre hevesebb lett és nyílt botrányokban robbant ki. Több embert elzárítottak a Csapó utcán, egy férfit a Burgundia utca sarkától a Sas utcáig kergettek és mikor ott utólérték egybe-főbe verték... A járőrköket igazoltatták, hogy nem zsidók. A kivonult rendőrség csak hosszabb idő múlva tudott rendet teremteni, amikor a tüntetőket elfogták és bekísérték a rendőrségre. Közben több nyomozót is megöltöttek.

Kiszálltak a detektívek a 101. Vöröskeresztes honvéd kórházba, ahol Berecz Lajost ápolták. A detektívek a kórházparancsnok jelenlétében kihallgatták. Elsősorban megállapították, hogy nem hadifoglyó Berecz, hanem hivatalos katona, ő maga sem állította senki előtt, hogy hadifoglyó. Berecz úgy adta elő az esetet, hogy bajtársával előzőleg két liter bort megittak, utána ment be a Fohn-üzletbe, ott kenyeret kért, de azt válaszolták neki, hogy „magyar katonának nem adnak kenyeret”. Erre ő rájuk támadt, mire hátraburgták. Zsebkése nyelével erre a támadót fejbeütötte. Egy idősebb férfi lerántotta, többen szárburgták, aztán a péküzletben levők segítségkialtására befutó emberek elvitték.

Smelkó József rendőrezredes, a debreceni kapitányság vezetője, aki személyesen jelent meg a tüntetés színhelyén és irányította a tüntetők előállítását, az alábbi nyilatkozatot tette:

— A közrendet, köznyugalmat mindenképpen megvédjük. A maihoz hasonló jelenségek nem fognak többé előfordulni. A rendőrség tisztában van azzal, hogy a háttérben mesterséges uszítás történt és meg fogja találni ezeket a rendbontó elemeket. Aki a legkisebb zavart okozza, azt

előállítjuk és teljes szigorral árnunk el ellene.

Óry István főispán Kővári Marcell vezérőrnaggyal és Smelkó József rendőrezredessel még az esti órákban megbeszélést tartott és ezen a megbeszélésen úgy a közrend teljes biztosításának módozatait, mint a hadifoglyok megsegítésének átmeneti üdülőben elhelyezésének kérdéseit részletesen megtárgyalták.

A rendőrség egész éjszaka folyamán folytatta az előállították kihallgatását. Többen azzal védekeztek, hogy „a tömeghangulat” elragadta őket. A mai napon még több előállítás várható.

A tegnapi incidensekhez hozzá kell fűzni, hogy a demokratikus felfogás ellentétben áll bármiféle faj, vallási vagy társadalmi megkülönböztetéssel. E nézőpontból elítélendő, hogy egyesek faji gyűlöletet hirdettek és izgatják a tájékozatlan utcai járókeleket. A fasiszmus esőkevényeinek el kell tűnni és el kell itélni azokat a káros törekvéseket, melyek a letűnt idők néci és reakciós jelszavaival akarnak újra jelentkezni. Ezen tünéncén el kell itélni mindenféle rendbontást és embereket okatlan bántalmazását.

Első statáriális ítélet

Budapestről jelentik: A statáriális rendelet kibocsátása óta most hozták az első halálos ítéletet. — Halmai Ferencet, az államügyész-

Hogyan oldható meg a ház és lakáskérdés?

A Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párt debreceni szervezete hétfő délután fél 4 órák a pártszervezet nagyermeében (bejárta a Bajcsy Zsilinszky-utcai oldalra) a kisháztulajdonosok részére gyűlést hívott egybe, mely alkalommal a mind égetőbb problémává nehezülő lakás- és házkérdésekkel kapcsolatos ügyek kerülnek megvitatásra. A gyűlésen szakavatott előadók fogják a megvilágításba helyezni ezeket a komoly és mindegyiket érdeklő problémákat, majd

Mikor Szálasi Debrecenben lakott

Szálasi Ferencről, Magyarország első számú közelienségéről és sírásójáról kevesen tudják Debrecenben, hogy 25 év előtt a város lakója volt. A román megszálló csapatok kivonulása után 1920 március 11-én a Horthy hadsereg bevonult Debrecenbe, a vasmegei katonai csapatokkal, mint hadnagyi, Szálasi is megérkezett és hét hónapig teljesített itt szolgálatot. A szerény és szürke hadnagycsokán nem játszott meg, hogy nagyratörő álomokkal foglalkozik, egész megjelenése inkább a galáns kalandorok hősré mutatott.

Szálasi akkor még Szalosszán névre hallgatott. Első lakása a Piac utca 16. szám alatt Alföldi Takarékpólatájában volt, a harmadik emeleten egy szerényen bútorozott szobában. Itt érte az első kellemetlenség. A csinos fiatal hadnagyi iránt a palota konyhatünderei közül többen érdek- lődtek. Estéknél csoportosan várták illetve lesték hazaérkezését és várták, kit fog megszólítani. Szálasi válasza egy Agnes nevű leányra esett, akivel többször elbeszélgetett. E miatt valószínű palotaforradalom tört ki a „tündérek” világában, amelynek komoly következménye lett, mert az egyik mellözött leány marólyuggal igyekezett a más és szebb világba jutni.

Galáns hadnagynaknak kellemetlen volt az eset és nyomban elköltözött az Alföldi Palotából. Második lakását a Hatvan utcán bérelte, még pedig egy igen jó körülmények között élő zsidó borkereskedő családjánál. Akkor még Szálasi nem igen szomjazott a zsidó vérre, ellenben nagyon szívesen vette, ha a borkereskedő bőséges péntek esti halvacsorára binvitálta a szerény kosztolási lehetőségek között élő későbbi „nemzetvezetőt”.

Volt házigazdája Szalosszán mes- terrel való összeköttetéséről a

Egyidejűleg rá kell mutatni egy sajnálatos és szintén elítélendő tü- netre. Akadtak egyesek, feltete- tően provokátorok, kik az elmúlt napokban a debreceni utcákon sértőleggették a hazafélt hadifoglyo- kat. Emiatt pénteken már zápos utcai jelenetek játszódtak le, amiket tegnapi számunkban szó- vá tettünk. Ezek az esetek te- renetettek olyan izgatott légré- t, melyben tegnap könnyen láng- robbantak a káros szenvedélyek. Nem szabad a hazafélt szegény hadifoglyokat okatlanul azzal gyanúsítani, hogy „fasiszta bé- rencsek”, „náci bérencsek”. Hiszen a magyar nép nagy többségét erő- szakkal vitte a letűnt reakciós rendszer a háborúba, az egyszerű katonák nem bűnösök, hanem sokkal inkább áldozatok. A bűn- öskre lecsap az igazságszolgálla- tás. Akik közöttünk járnak a ha- zatélt hadifoglyok közül, már át- mentek a vizsgáláton és bünte- lenek találtattak.

Szóval ne általánosítsunk sem egyik, sem másik oldalon. A kol- lektív felelősség hazug elvt nem ismeri a demokrácia, az a fasisz- mus hazugsága volt.

El a gyűlölettel, több szerete- tet! És akkor nem történnek meg olyan sajnálatos esetek, mint teg- nap Debrecenben.

ség statáriális bírósága halála- rítélt, mert október 21-én este két ismeretlen társával kifosztott egy drogériát.

a vezetőség lehetőségét nyújt a megjelenteknek arra, hogy hozzá- szólásalkal és álláspontjuk isme- rtetésével közelebb vigyék a kérdéseket a megoldáshoz. A párt vezetősége különös súlyt helyez arra, hogy a családi házá- zóló rendező kismembereknek se- gitő kezet nyújthasson a bonyo- lult ügyek intézésében. A párt- vezetőség ezúton fordul a város háztulajdonosaihoz, hogy a hétfői gyűlésen pártkülönböztetésre való te- kintet nélkül minél nagyobb szá- mban jelenjenek meg.

Hirdetmény

Az OTP debreceni kerületi postára felhívja a munkaadók figyelmét, hogy a 1945—1945. N. M. sz. rendelet alapján 1945. szeptember 3-val életbe- léptetett és a munkavállalók tényje- ges javadalmazásához igazodó járulé- kirovási rendszer szerint kizárított járulékos fizetés, a korábbi (magber- osztályos) rendszerrel szemben meg- változott.

E rendszer szerint a munkaadók az általuk foglalkoztatott alkalmazottak számból képest három csoportba tartoznak:

1. „kismunkaadók” csoportjához az a munkaadók tartoznak, akik 1—10 alkalmazottat foglalkoztatnak. Ezek a munkaadók az alkalmazottak tényje- ges javadalmazásának 15%-át (vagy az évetes megillető járulé- kokat) a tárgy hónapot követő hónap 15-ig;

2. „középmunkaadók”, akik 11—50 alkalmazottat foglalkoztatnak a tényje- ges javadalmazás 15%-át a tárgy- hónapot követő hónap 8-ig;

3. „nagy munkaadók”, akik 50-en feletti foglalkoztatott alkalmazottakat, az alkalmazottak tényje- ges javadalmazásának 15%-át pedig a befizetési időszakok napját követő Erik napig tartoznak a kerületi pénztárhoz be- fizetni anélkül, hogy arra munkaadó- kat a kerületi pénztár külön felhívja, illetve, hogy a kerületi pénztár erre vonatkozó értesítést (fizetési megha- gyatást) megvárna.

Felhívja a kerületi pénztár a munkaadók figyelmét még arra is, hogy a járulékos kezelémes fizetést a munkaadóknak költséget jelentő jogkövetkezmenyekkel jár.

A javadalmazásban beállított minden változás 8 nap alatt „változat- lenítő” lapon bejelentendő.

Hivatals idő felek részére vasár- nap és ünnepnap kivételével napon- ként 9 órától 13 óráig. Csekk száma: 2235.

Országos Társadalombiztosító Intézet

Férfi és női szövetek, belésárak nagy választékban vásárolhatóak Tiszántúli Textilházban Piac-u. 22. (Első Takarékpólat)

az ŐSZI VÁSÁRRA

Fülkekiképzést tervez és kivitelez, Reklámrájzokat, Nyomtatványtervet, klissét készít. ADLER Piac-utca 61.

Évek múlva én vettem fel vele újra az érintkezést. Mikor ugyan- is azért a bizonyos dologért a szegedi Csillagbörtönbe került s már talán két évet töltött el ott a magányban, eszembe jutott, hogy mit szólna, hogyha felkeres- ném és beszélnék vele. Elhatáro- zásomat tett követte. Legközele- bi üzleti utam alkalmával leutaz- tam Szegedre és jelentkeztem a Csillagban. Megkaptam az enge- délyt a beszélgetésre, bár nagyot néztek, hogy mit keres a zsidók legnagyobb ellemségénél egy zsidó ember. A társalgóban ugyanazzal a kedvességgel jött felém egy börtönőrrel, mint mikor Debrecen- ben volt.

— Mi hozta ide? — kérdezte — Semmi különösebb, csak lát- ni akartam. Ugye nem hitte, hogy valaha fegyenc lesz belőlem — mondotta. Haj, haj, ilyen változó a sors.

— Aztán sablonos kérdések és feleletek következtek, végül át- adam néki a magammal hozott csomagot, egy liba máját főfehér debreceni kenyérral. Valóssággal könnyezett, mikor átvette és ki- nézett, hogy soha sem fogja elfelejteni ezt a figyelmet.

A „nemzetvezető” úgy látszik mégis elfelejtette. (b. s.)

Magyar lovakon magyar hadifoglyok jönnek haza

A földművelésügyi miniszternek a szövetséges Ellenőrző Bizottság- nál sikerült kieszközölni, hogy a Németországba elhurcolt magyar lovak végre hazakerülhessenek. — Az ausztriai hatóságok megenged- ték, hogy a lovakat a magyar ha-

difoglyok hazaszállítására hasz- nalhassák fel. Egyelőre 1.700 lovat hoznak haza, ezek megfelelő számú szekérral 50-es csoportokban mar- tának is indultak a magyar határ felé.

Razzia az állomásokon

A debreceni rendőrség új szerve- zete gazdasági nyomozó csoport, tegnap reggel az összes debreceni vasúti állomásokon: a nagyállomá- sán, Kisállomáson, guly vasúti megállójánál és csapókerti meg- állónál razziaát tartott. Több, mint 130 előállítás történt, nagymennyi- ségű olajat, zsirt, lisztet, koppasz- tott baromfit foglaltak le. Az elő- állítottakat kihallgatták, ügyüket kivizsgálták. Akik notórius feke- tészeknek bizonyultak, azok őrizet-

ben maradtak, a többi előállítot- tat ügyének kivizsgálása után sza- badon bocsátották és csomagjaikat is visszakapják.

Kivánatos, hogy az egyébként szükséges ilyen razziaák oly módon eszközöltesenek, hogy ne riasszák el a falusiakat attól, hogy termé- nyüket behozzák a városba. — Erre, a közelműezés érdekében álló fontos szempontra felhívjuk az illetékesek figyelmét.

Intézkedések a jó ivóvíz biztosítására

Az elkövetkező téli hónapok alatt több, mint valószínű, hogy a szén szállítás körül zavarok lesz- nek s így Debrecen egyik legfon- tosabb üzemének, a vízműtelepnek működésében is nehézségek fog- nak beállni. Ennek ellensúlyozásá- ra Hollóssy András dr. tisztifőor- vos megelőző intézkedések megtéte- lét. Ez egyben a tisztí főorvos a kö- vetkező tájékoztatást adta a „Deb- recen” munkatársának: — A vízellátást zavarok elkerülésére már most rendelkez- tem, nehogy a bekövetkező nehéz- időben Debrecen lakosságát a vízhiány is sújtja. Intézkedtem, hogy a város területén lévő ösz-

szes nyilvános közutakat, vala- mint az egyes házakban nyilván- tartott kutakat megvizsgálják egyrészt a vízszolgáltatás nakasága és a víz minősége szempontjából. Az alkalmasnak talált kutakat „jó ivóvíz” felirattal fogjuk ellá- ni, hogy a közönség tájékozva le- gyen a víz könnyebb beszerzéséről. — Felelőtlen a házak tulajdo- nosait, akiknek házában jóvizű kút van, hogy a kapun feliratot alkalmazzanak a közönség tájé- koztatására. A közönség figyelmét pedig arra hívom fel, hogy a víz- zel takarékoskodjék, a víz szerzé- senél kiméltesen bánjon a kutak- kal és a tisztaság elemi szabályait tartsa be.

Választási tudnivalók

1. Az öszeiro bizottsági tagok, kö- szegítő munkerök és pártbizalmi- abban a szavazókörökben szavaznak, ahol választás napján működnek. — Hogy leszavazhassanak, névjegyzék- kivonatot kell kériük annak az ösz- seiro bizottságnak elnöktől, amely- nek névjegyzékébe fel vannak véve. Ezt a kivonatot szavazókör a szá- zaszabó bizottságnak át kell adni. A névjegyzék-kivonatot az érdekel- tük már most kériék, mert a választás- napján az öszeiro bizottságok elnö- keknél fognak ráérni a kiadásra.

2. A szavazók szavazás előtt szem- mélyazonosítást igazolási tartoznak a bizottságnál, ahol szavaznak. Ez az igazolás személyazonosság igazolási- nyval, tényképe igazolvánnyal, ren- dőri bejelentéssel, valamely párt bi- zalmi egyéneknek igazolással vagy más hiteles érdemű módon történik. Ha valakit elutasítottak és a nap 10 órá- tán megjelölő igazolványt szerz, le- ment jelentkezhetik szavazásra.

3. A pótdíjak kifizetése az öszeiro bizottságok tagjai és kiegészítő munk- eeri részere folytatódáson történik hétfőn és kedden is. Hétfőn a 61—120 kedden az 1—60 számú öszeiro bi- zottságok kerülnek sorra. Október 30-án és november 1-én kifizetés nincs.

4. A hatósági választási iróda utóbb kéri az öszeiro bizottságok elnökeit, hogy a szavazás napjára petroleum- lámpáról gondoskodjanak. Petroleum- olaj a hatóság választási iródtól fog- nak kapni november 2-án és 3-án.

5. Az 5, 52, 54 és 144 számú ösz- seiro bizottságok elnökeit kéri a ha- tósági választási iróda, hogy a Kis- gazda Párt névjegyzék példányait 24 órára belül kézbesítsék ki.

6. A szavazópókat és egyéb va- lasztási nyomtatványokat a magyar városi és járási központi választási bizottságok folyó hó 30-án kedden reg- gel 8 óráig kezdve vehetik át a ható- sági választási iródaiban (Debrecen: városi iróda, földszint), ezeket a nyomtatványokért sekeret vagy autót kell küldeni.

A Miatyánk mint életmentő...

Három országon át kereste és végül Debrecen határában találta meg két elűnt gyermekét az apa...

— „Ki tud rólok? Deportálából visszatért szülők keresik eltűnt két gyermeküket. Majerovits Ilonka született Rahó 1933. és Majerovits Piroška született Rahó 1934. akik Budapestet a Bácska-utcai Vöröskereszt gyermekotthonból 1944. évi december közepén tüntek el. Aki tud rólok, nagy jutalom ellenében küldjön értesítést Engelmann Adolfi Debrecen, József kir. herceg-utca 40. szám alá... Ilyen rüpedula, plakát jelent meg szerszáma három országban is, ezt a szöveget harsogta több ország rádiója, ezt dobálták ki kisközségekben, falvakban, ilyen szöveget megkeresésért vitt a szélrózsa minden irányába a posta. Egy elkacredett apa és anya kereste két elűnt gyermekét. Olyan az egész, mint a legizgalmasabb film, feszült, kegyetlen helyzetekkel teli, amilyent a moszani vérvizafaros élet tud csak produkálni...

IGY KEZDŐDÖTT

Amikor a múlt év nyarán Debrecenben is felállították a gettót, Engelmann Adolfi kereskedő nyitott szemmel látta, mi vár rá és családjára. Két leány és egy fiú gyermekét nem akarta bevinni a gettóba, kis fia, a hét éves fiú azonban szembeszállt apjával: — én veletek tartok — mondotta és így is történt, a kis fiú szüleivel ment a gettóba, majd a deportációba. Bécsbe kerültek. Innen év év múlásában tértek vissza szerencsésen, de nem találták az elhagyott két leánygyermekét, akiket tavaly nyáron egy keresztény asszonynál Sambora Margit debreceni Nyugati utca 10. szám alatti lakosnál hagytak.

Sambora Margit szívesen vállalta a két ügyes, kedves kis lányt...

HAJSZA AZ ELTÜNT GYERMEK UTÁN...

A kis Piroška és Ilonka nyomtalanul eltűnt. Sambora Margit Sátoraljaújhelyre költözött. Azután félni kezdett, hogy feljelentik a gyermekek rejtégetése miatt és erre beadta a kislányokat egy pesti pártfogó irodába, amely a spanyol követség védelme és támogatása mellett működött. A két gyermeket itt már Engelmann név helyett Majerovits néven szerepelt. A két gyermek a nyilas rémuralom legszörnyűbb napjaiban, december 21-én eltűnt a pártfogó-irodából és azóta nyoma veszett. A kétségbeesett apa május végén kezdte meg a kutatást. Pénzt, fáradságot nem kímélve, a sovány adatok alapján kezdte meg a nyomozást, kutatást, az izgalmas hajszát a gyermekek felkutatására. Plakátokat készített, a rádiót, a technika minden vívmányát igénybe vette, Csehországba, Romániába utazott és fíradhatatlanul kutatott, érdeklődött.

AZ ELSŐ NYOM: KOLOZSVÁROTT...

Az első támpontot és adatot Kolozsvárott kapta, ahol a deportáltakat sorrajárva felmutatták a kislányok fényképét, Katz Ilonka nevű kislány felkiáltott a

Gumi javító üzemet megnyitottam.
NŐ és SÁRGIPŐ
javítást vállalok olcsó áron.
Mindennemű GUMI árut vásárol magas áron
TARR LAJOS gumi javító üzeme
Kazinczy-u. 12. (Csapó anyar)

HAJDU FERENCNÉ

kozmetikai intézetét a fővárosból Debrecenbe helyezte át.
Piac-u. 59. l. e. (Magyar Nők Demokratikus Szövetségének helyiségében)

fénykép láttára. Ezzel a két kislánnyal együtt voltam Budapesten a Bácska-utcai Vöröskereszt gyermekotthonban. A kislány ezután elmondta, hogy a nyilasok itt is kutattak rejtőzö zsidó gyermekek után és sokat elhurcoltak. Ilona és Piroška közöttük velük, az ott levőkkel, hogy nem várják meg a nyilasok újabb kutatását és zaklatását, nem akarnak a kezükbe kerülni, ezért inkább megszökne onnan és elbújnak, elrejtőznek. És egy reggel sehhol sem találták a két kislányt...

UJABB ADATOK: SZABÓ PIROSKA ÉS ILONKA BRAVUROS MENEKÜLÉSE

Az újabb adatok olyanok, mint ha a mesében történeke volna. A két 11-12 éves kislány merész lépésre határozta el magát... Decemberben, a nyilas rémuralom legvéresebb idejében Budapestben jelentkezett a Vigadóban, ahol a menekültek ügyeit inézik. Előadták, hogy őket Szabó Piroskának és Ilonkának hívják, apjuk Szabó Géza kerégyártó katonája, anyjukkal menekültek el Debrecenből és anyjukat a vonaton a tömegben elvesztették és most itt állnak támasz, támogatás nélkül. Egy pesti asszony vette őket gyámoltás alá, pár napra otthon adott nekik, majd amikor a szovjet felszabadító csapatok közeledtek, december 28-án beadta most már Szabó Piroskát és Ilonkát a Vöröskereszt üllői-úti gyermekmenhelyre...

A MIATYÁNK, MINT ELETMENTŐ...

A két kislány közben szörnyű megpróbáltatásokat állott ki. A német SS és Gestapó vallatni kezdte őket. Németül beszéltek hozzájuk. A két kicsi tud németül, de egy szót sem válaszolt. Nem értjük mondták kitarítón. Ezután a német vallató tiszt azt akarta rájuk bizonyítani hogy zsidók. Ha keresztények vagytok — kiáltotta — mondjátok el a Miatyánkat... És a két kislány elfújta. Szerencsésük volt, ugyanis az első „pótanya”, Sambora Margit, aki először vette magához a két gyermeket, már az átvetél után az első nap megjelentette őket a Miatyánkra... és ennek köszönhetőek most az életük...

MACS ÉS A GYEPÜ-SOR A KÉT GYERMEK OTTHONA...

A Vöröskereszt oltalma alatt túljárták el Budapest és Buda-ostromát és ez év márciusában a Vöröskereszt a két gyermeket — mivel az adatok szerint debreceni volt Piroška és Ilonka — kiadta őket Debrecenbe és a Macson és Debrecenben a Gyepüsoron lettek otthon a kis gyermekek, itt voltak gondozásban. A Gyepüsoron Nagy Imre, a Macson, Ujostás-tanyán Debreceni Sándor gondozta a két gyermeket.

A BOLDOG VISZONTLÁTÁS...

A kolozsvári tipp után már biztos nyomon volt a gyermekeit kutató apa. Még egy izgalmas idő: a Vöröskereszt gyermekotthonban, majd a menhelyen nyomára talált az apa, de Szabó Piroška és Ilonka nevet viselt a két lány. Viszont a születési adatok mind megegyeztek. A kétség, a remény azonban hamar valósággá vált, a boldog viszontlátás Debrecenben bekövetkezett, pár nap múlva megtalálta az eltűnt két gyermeket, akiket közel hat hónapja kutat több országban át és végül Debrecenben találta meg őket...

A MÁV. műhelyi munkásság bérizetése körül

Kaptuk a következő sorokat: A debreceni műhelyi munkások október 20-iki részizetésére vonatkozó tényállást az alábbiakban ismertetem:

A bérizetéshez szükséges pénzösszeg a budapesti személyvonattal Szolnokon rekedt úgy, hogy a műhelyi munkásság október 25-én már ezen pénzösszegeből bérét nem kaphatta kézhez.

Az eset a munkásság körében nagy nyugtalanságot váltott ki.

A munkásság 8 tagból álló bizottsága (mind a kommunista párt tagjai) megjelent hivatalomban, tájékoztatott a súlyos helyzetről, s kérte a szükséges pénzösszeg

kölcsön úján való beszerzését.

Ugyanezt ajánlotta a kommunista párt titkára, valamint a MÁV kerületi titkárság vezetője is.

Ezen ajánlások után fordultam hivatalosan a város polgármesterehez, aki a szükséges hétmillió pengő összeget rendelkezésre hozcsátolta, így a munkásság X 25-én 14 h-kor már az illetményhez jutbatott.

Az igazgatóság által küldött bérizetési összeg X 25-én 20 h-tájban külön vonattal beérkezett.

Ez ügyben a helyes tényállás ez volt.

Üzletigazgató.

A Debreceni vásár budapesti tárgyalásai

Paál Jób, a Debreceni Vásár igazgatója a román hatóságok megbízására Bukarestbe utazott. A bukaresti tárgyalásokkal párhuzamosan Budapestben is eredményes tárgyalásokat folytat a Vásár vezetője.

A Dohányjövődék igazgatósága, mint már említettük részt vesz a Vásáron és újabban olyan irányban is történi döntés, hogy a „Debrecen egy éve szabad” feliratú szivarkákön kívül külön vásári szivarkákat is hoznak forgalomba, amelyeket tíz ragyogó szépségű lány a Vásár területén a közönség szeme láttára készítenek el.

Ujabban az Ásványolajfinomító Gyárak Országos Egyesülete határozta el a Vásáron való részvételt és a magyar ásványolajfinomító gyárak imponzán vonulnak

majd fel a Vásáron.

A posta vezérigazgatóság külön postabélyegző használatát engedélyezte, amelyet Huber Zoltán iparművész és ezüstműves mester (Debrecen, Csapó-u. 74. ez.) tervezte. A keletbélyegző pontosan megegyezik a Vásárral kapcsolatosan forgalombakerülő plakettek rajzával, amely egyébként szintén Huber Zoltán művészi terve alapján készült és a kivitelezés is az ő szakértelmét és művészi készségét dicséri. A bélyegzőt közösen a Nagytemplom rajza ékesíti és körülötte a felirat: „Debrecen egy éve szabad! — Debreceni Vásár.”

Budapestről egyébként sok érdekes anyag kerül a kiállításra, amelynek megnyitását a kormány több tagja részt fog venni.

Türelem, mindenki liszthez jut

A város közéletmezési hivatalát valóságos ostrom alá vette a közönség. Mindenki arról panaszkodott, hogy a kereskedők a most kiutalásra kerülő nullás liszt kiszolgáltatását megtagadják. A közéletmezési hivatal tájékoztatásul közli a közönséggel, hogy a kereskedők elleni panaszok alaptalanok. A liszt kiutalása megtörtént, csupán a malmbokból és raktáraikból történő elszállítás okoz egyik másik kereskedőnél késést. A kiutalt lisztfejadagot mindenki megfogja kapni, mert a liszt kiszolgáltatása nincsen időhöz kötve. A közönség legyen kissé türelmesebb a kereskedők iránt, a liszthez minden jogosult hozzá fog jutni.

Egy polgár feljegyzései Lélektan

Irta: RADÓ ANTAL.

A sok politika között jól esik egy kis üdítő témánál kikötni. — Érzéseink és gondolataink szoros kapcsolatban vannak egymással. Egyik elődezi a másikat és viszont. Mindkettőt felfokozhatjuk annyira, hogy bármilyen szökkenéssel rendelkezünk is, nem találunk reá szavakat, amely méltóképpen kifejeznék érzéseinket, vagy gondolatainkat. Ha egy ember világosan gondolkodik, vagy jól ellátja munkakörét, azt szokták mondani róla, hogy okos ember. Az ilyen ember, bármennyire is okosnak tartják, nem mindig felel meg azoknak a követelményeknek, amelyeket vele szemben támasztanak. Az ilyen ember gyakran abba a hibába esik, hogy saját maga is elhízi, amit róla tartanak, és önbitté válik. — Az önbitt embernek pedig van egy nagy hibája, mégpedig az, hogy önmagát tartja a legokosabbnak és másokat kevésbé annak. Minek nevezzük tehát azt az embert, aki nem esik az előbbi hibába, aki nemcsak a saját eszével gondolkodik, hanem a mások fejével is? Aki átérzi mások érzéseit és eszelekedteit aszerint

irányítja. Ez a bölcs ember.

Ilyen bölcs emberekre van szívtűségünk a közéletben. Ha pedig már a közéletnél tartunk, akkor akaratlanul is a politikára kell gondolnunk. Na tessék, itt van megint a politika! Ugy látszik, akármilyen témát kezdünk el, mindig a politikára lyukadunk ki.

A közéleti férfiak, vagy nők egy hét múlva azokból az emberekből lesznek kiválasztva, akiket a pártok beneveztek, a képviselőválasztásra jelölték. A bölcs emberek ezekből az okos emberekből lesznek kiválogatva. Itt van azután a nagy kérdőjel, vajon helyesen tudjuk-e a szelektálást végrehajtani? Itt a választópolgárok bölcsessége lesz a döntő, mert nemcsak a pártprogramok felett kell ítéletet mondania a szavazónak, hanem azon személyek felett is, akik ezt a programot vállalják végrehajtani. Eddig irányították a választást, tehát a népek vajmi kevés gondolkodni valója volt a fölött, hogy kit tart érdemesnek arra, hogy mandátummal bízza meg. Demokratciánkban a nép dönt, hogy ki és hogyan vezesse az ország ügyeit, és így nem közömbös számunkra, hogy kire szavazunk.

A szavazást tehát meg kell előznie a választópolgár filozófiája, úgy, hogy megpróbál a jelöltek fejével gondolkodni, illetőleg bölcs ember lenni.

**„TERKA”
kozmetika**
ismét nyitva Miklós-u. 4. szám alatt. Egyéni arc-ápolás.
Biztos hatású szépítőkrém.

Jegyezze jól meg a címet!
ARANY beváltás
ENGEL ékszerésznél
Benyáts áruházban

SZEMÉLYESEN VEZETEM ISMÉT

írógépüzemet - szaküzemet. — Békebeli szolid munka, szolid árák, a 20 év óta megszokott szakszerűséggel. Írógépet, kelleket veszek, eladok, becserelek. Gépleírás, másolás, diktálás.
HURAY PIAC-U. 63.

DEBRECEN 1945 X. 28. 1. OLDAL

Felhívás

a cukorrépatermelőkhöz

A Szerenési Cukorgyár felhívja a cukorrépa termelőket, hogy a cukorrépa átvételét Debrecen-Nagyállomáson, Ebesen és Nagymacs állomáson folyó hó 29-én hétfőn reggel kezd meg és az november hó 3-ig, szombaton estig veszi ezeken az állomásokon át. — Kéri az érdekeit termelőket, hogy ezen időpontig répatermésüket fenti állomások valamelyikébe igyekezzenek beszállítani, mert ennek elmulasztása esetén a répatételek távolabbi állomásra lesznek szállítandók.

A többi állomásokon történő átvétel időpontját kelő időben — saját útján — hozza a gyár a termelők tudomására.

Már most értesítjük a termelőket, hogy Szepesen, Kismacsos és a Szilágyi-féle börtárnál átvétel egyáltalán nem lesz.

**Régi anyaggal,
tartós hullámot Királynál
Elsőrendű munkaerők.
Demkével szemben.
Pacsirta-utca sarak.**

**Ügyes kötőlányokat
keresek azonnalra.
Rákóczi-u. 17. (balra II. ajtó)**

**Elsőrendű férfi inget,
mindenféle fehérneműt
olcsón készít Grófi Júlia
István-út 24. (Kisállomás mögött.)**

**Mindszenti koszorúvásár
mahónia és műkoszorúk
nagy választékban. Vár-u. 2.
Erzsébet koszorú üzlet.**

**Kütfelszereléseket, kütszőveket,
gázcsoveket megvételre keresek.
Szilvássy kütfűrómester.
Kar-utca 24.**

**Uriszoba, biedermeier
szekrény, íróasztal, szék, asztal
híányos állapotban, hártal-
mas clubgarnitúra felső huzat
nélkül eladó. Megtekinthető
hétköznap délután Deák Fe-
renc u. 6.**

**A fonóba akkor szól szépen
a nóta, ha
Hrabovszky Dezső
esztorgályos mestertől van a
rokká. Debrecen, Hal-köz 1.**

**Körfürészlapot és
állványt vagy komplett
körfürészt megvételre
vagy érbe keres a
Hortobágy malom.**

**Kerámia, porcellán ragasztás,
Képek restaurálása.
Faragott VITRIN eladó.
Veresné, Kölcsey-utca 18.**

**Táncanfolyam
kezdődik október 30-án 5 órakor
a „CENTRUM”-ban
Dr. Konczné, Schaff Margit
tánciskolája, Csapó-u. 19. l. em.
Össztáncok: minden csütörtök,
szombat, vasárnap d. u. 5-16l.**

Vasárnapi levél

Döntés előtt

Az a feszítő belpolitikai nyugtalanság, mely a budapesti választások után keletkezett az országban, lényegesen enyhülést ment át az utóbbi napokban. Mindannyian emlékszünk azokra az izgatott figyelemmel kísért napokra, amikor a pártok felelős vezetői hajnalokba nyúló tanácskozásokon keresték az ország nyugalma és belső egysége felé vezető utat.

Azokban a napokban hangzott el a rádióban Nagy Ferenc országos pártelnök felhívása: a Független Kisgazda Földművelésügyi és Polgári Párt rendkívüli ülésére hívta egybe országos nagyválasztmányát. A nagyválasztmány ülésének meszeseménő gyakorlati eredményén túl igen fontos elvi jelentősége is van. A Független Kisgazda Párt bizonyoságot tett ösztön demokratikus voltáról, amikor az ország és a párt életében rendkívül nagyfontosságú ügyekben a végleges döntést a nagyválasztmány tagjaira, a magyar parasztság képviselőire bízta. A nép által megbízottakkal, hogy értek és érdemek a bi-
-tomra.

Az elmúlt hét keddjén több, mint hétszáz túlnyomó részt kispaszt gyűlekezett össze a Kisgazda Párt budapesti központjában. Eljöttek Szegeő tájkáról és Borsodból, a messzi Zalából éppen úgy, mint az ország keleti sarkából. Mélyszégy volt az a felelősség, amely fáradtságot nem ismerve, a mai lehetetlen közlekedés nehézségeit legyűrve, felhozta ezeket az embereket az ország szívébe. Ha pedig valaki Magyarországon még mindig kétkelne a parasztság józan ítélőképességében, az a nagyválasztmány budapesti tárgyalásán meg bizonyosodhatott volna, hogy parasztságunkat a legbonyolultabb ügyekben is biztosan vezetni egész széles politikai ösztöne s nyugodtan rá lehet bízni történelmi jelentőségű döntéseket.

A Kisgazda Párt budapesti szereplése a bizonyították rá: ha a múlt rendszer urai megbízhatók volna a népből, ha nem rezkettek volna annak véleményétől, akkor sohasem jutottunk volna oda, ahová jutottunk. A múltan azonban hiába rágódunk, legfeljebb csak marasztaló írást mondhatunk ki rá s maradék erőnket megfeszítve javíthatunk helyzetünkön. Am a jövőt kezünkben tartjuk s hogy a múlt buktatóinál biztonságosabb utat felé vihessük sorsunkat, annak egyik fontos feltétele: minden végleges és fontos döntés előtt meg kell kérdeznünk a népet. Azt mondta valaki, hogy elment az a világ, amikor felelős vezetők büntetlenül taszították népiüket romlásba. Igaz s öszintén őrülni kell neki. Azt is hallottam már, hogy az ország jelenlegi vezetői nem a magyar nép érdekeinek megfelelően intézik az ország sorsát, majdan őket is keményen cöléli a nép. Gyenge vigasz. Aztal, hogy például a múlt rendszer bűnös vezetőit eléri túlonált megérdemelt végzetük, legfeljebb igazságszerzetünk nyugszik meg, a nép azonban tovább viseli a vétkes vezetők által rázúdított nyomort. A bajt meg kell előzni; sorsformáló választatknál meg kell hallgatni mindig a magyar nép véleményét és utasításait.

II.

A fenti követeléseket egyetlen politikai párt magartatásából vontam le. Féltreértés ne essék; egy mély nagy párt sem jelent a magyar nép összességét. Amikor tehát a vélemények meghallgatásáról szölok, az egész nemzetre gondolok. Ma eljutottunk oda, hogy a magyar népet meg kell kérdeznünk akaratáról, mielőtt egy tapodtat

is előbbremennék. Meg kell választani a nép képviselőit, mely biztosíték lesz arra, hogy ebben az országban a nép tudja és bejegyezése nélkül semmi sem történhetik.

A nemzet akaratának megnyilvánulása éppen mához egy hétre fog lezajlani. Vannak, akik régtől sürgették a választások megtartását, mások szerették volna bizonyos okok miatt elodázní. — Fennmaradásunk, belső biztonságunk és külső hitelünk azonban parancsolólag írta elő, hogy jelenlegi súlyos helyzetében is szavazzon a magyarság. Belső biztonságot fog hozni ez a választás. Megszünteti a bizonytalanságot és megmutatja, hogy milyen erőkre támaszkodhatunk az egyes politikai tényezők. Kifelé pedig behozzuk: Magyarországnak öszinte vágya, hogy méltó helyét elfoglalhassa a nemzetek közösségében.

A magyar nép tudja, hogy történelmi nap lesz életében november negyediké. Tudatában van minden választó, hogy azzal a kis úttal, amelyet jövő vasárnap lakásától a szavazóhelyiségig megtesz, mérföldekkel viszi előre a magyar ügyet. Tudja minden szavazó, hogy kockába rajzolt keresztjével saját sorsát írja meg.

Bizunk a magyar választók millióinak tiszta látásában és előre lezögezzük: határozatukba megnyugszunk még akkor is, ha az számunkra nem lenne kedvező. Mert amilyen hevesen ellenállunk minden erőszaknak és hatalmi törekvésnek, olyan alázattal hajlunk meg a nép választása előtt.

Demokraták vagyunk és számunkra egyetlen parancs van: az egyetemes magyar nemzet döntése és ítélete.

REMÉNYI JÓZSEF.

Mi a helyzet a tejfronton és mire használja a Magyar Nők Demokratikus Szövetsége a Tejszövetkezetet

Az Alföldi Tejszövetkezet vezetősége a tejkiosztással kapcsolatban egy hirdetésnyit tett köze, melyben közölte, hogy a várutcai üzlethelyiségében a tejkimérés, polgármesteri határozat alapján beszüntette. E hirdetésnyel kapcsolatban munkatársunk felkereste az Alföldi Tejszövetkezet vezetőségét, hol a hivatalos úton távollévő Jenei Kálmán helyettese adja az alábbi felvilágosításokat a hozzá intézett kérdésekre:

A felszabadítás után üzemünk azonnali megkezdése működéset, üzembe helyezte vidéki gyűjtőtelepeit és tejkönyvet osztott ki az igényjogosultaknak. A Magyar Nők Demokratikus Szövetségének vezetősége nagyon ügyesen beállta, hogy emberbaráti kötelességet teljesít, de azonkívül egyszerű tárgyúújsi propagandá lesz részére, ha beleva-
-kozik a tejkiosztásba, illetve a tejkönyvek kiadásában. (Ekkor a Női Szövetség meg 50 tagot sem számolt.) A Női Szövetség vezetőségének sikerült is egy ilyen értelmű megőző levelet szerezni a helyettes polgármesteri hivataltól és április hónapól kezdve a Női Szövetség árvetie üzemünk felett az ellenőrzési jog gyakorlását és a tejkönyvek kiadásának jogát magának tartotta fenn. Áprilistől júliusig mintegy 4000 igényjogosultnak adtak ki tejkönyvet, természetesen ezen 4000 tejkönyv igénylő mondhatni teljes egészében szövetségi tagnak is beíratkozott, mikor a tejkönyvet kiváltotta.

Ekkor már a Szövetség kirendelt tagja az Alföldi Tejszövetkezetnél az üzemvitelbe is beleszólt, s mikor ezt a szövetséget vezetőse kifogásolta, felhívta a szövetség a szövetkezet vezetőségét, hogy adja át az üzemet a szövetségnek. Üzemünk vezetősége ezt meg nem tette, sőt a női szövetségnek négy hónapi tevékenységét is kifogásolta és panasszal fordult a közellátásügyi miniszteriumhoz. A miniszterium a Női Szövetség ellenőrzési jogát 401475/1945. számú rendeletével megvonta. Üzemünk az ellenőrzésre hatósági közeg kirendelését kérte, s azóta egy állandó kirendelt városi tisztviselő ellenőrzése mellett végzi üzemünk munkáját.

A tejjegyek bevezetése nagyban megkönnyítette a tejkiosztást, mert nem kényszerült a fogyasztóközönség egy helyre menni és ott órákhozatal ácsorogni, mert a várutcai üzletünkben több mint 50 százalékát elégiteltük ki minden ácsorogás nélkül az igényjogosultaknak. Meglepetésként ért bennünket a kérdéses polgármesteri határozat, de még nagyobb megle-

petés volt a Női Szövetség pénteki közleménye, melyben értesítik a fogyasztókat, hogy 4 éves korig kiadják a közellátásnál a tejjegyeket. Nem értjük a közellátás intézkedését, hogy ma, amikor a beérkező tejmennyiség napról napra csökken és a legnagyobb nehezéssel tudjuk 3 éves korig is kiadni a tejet, miért terjesztik ki 4 éves korig a korhatárt, de nem értjük a Női Szövetség közbenjárását sem a tejjegyek kiadása érdekében, mivel a Női Szövetség naponta kapja üzemjelentéseinket és ebből láthatja, hogy nem lehet az igényjogosultak számát felemelni, mert a rendelkezésünkre álló tejmennyiségből még a jelenlegi fogyasztók sem elégitethetők ki és a további tejjegyek kiadásával csak az elégedetlenséget fogja növelni a Női Szövetség, mert a fogyasztóknak nemcsak tejjegy kell, hanem tej is, már pedig az igényjogosultak rendelkezésére bocsátható mintegy 1000 liter tejből még az addigi fogyasztók sem igen elégitethetők ki.

Eddig tart a felvilágosítás. Ebből kitűnőleg, mindenki, aki olvasni tud és tudja azt, hogy a Demokratikus Nőszövetség egyetlen pártjának a Kommunista Pártnak szolgálatában csinál propagandát, láthatja világosan, hogy miről van szó. Az eredmény pedig az elégtelenség növelése. Hiszen tudhatja jól a Nőszövetség, hogy még a 3 éves korú gyermekek részére is nélkülözhetetlen a hatóságú tejet, egyszerűen azért, mert nincs elégtendő mennyiség, mégis beállítja még a négyéveses korú gyermekeké is és elvételei a tejkiosztást attól az üzemtől, mely a kiosztáshoz kellő felszereléssel rendelkezik.

Mindazért? Talán azért, hogy több elégteljen ember legyen és politikai pecsenyét lehessen csinálni a tejjegyből úja. Ez a következmény megmutatkozott már tegnap délután mikor háromszáz főnyi gyermekek anyjának nem jutott tej és a tejszövetkezet elé vonultak.

Követelmény: ki kell kapcsolni a tejkiosztásból a politikai!

Hadifogoly üzenetek

A „Debrecen” útján üzen két hadifogoly. Gál Gyula üzeni Gál Gyula mosodásnak, hogy a Kaukázusban él, jól van, Sarkadi István üzeni Sarkadi István kőművesse, hogy a Kaukázusban van fogságban és egészséges, készülnek haza.

BÚZÁT,
rozsol, árpát, tengerit
minden mennyiségben
VÁSÁROL
az **APAFI**
GŐZMALOM

Debrecen választóinak száma 66712

583 új szavazót vettek fel a névjegyzékbe

Debrecen város központi választóterületének a november 4-i képviselőválasztás technikai lebonyolítását és előkészületeit végzi, dr. Kondor Lajos és Csillag József elnökök alatt napok óta tevékeny munkát végez. A választási előkészületek folyamatosan történnek meg. Elkészültek a körzeti beosztások, kinyomatták a választási hirdeménnyel a pártok jelöltjeinek a szavazókörök helyeinek feltüntetésével, a szükséges tudnivalókkal és a plakátokat ki is függesztették már. Most fejezte be a bizottság a választói névjegyzék kiigazítását. Körülbelül

800 felszólalás érkezett be a bizottsághoz, ebből 583 egyént fel is vett a névjegyzékbe a bizottság. Az összeállítás szerint a felszólalás nyomán pótlólag felvették a névjegyzékbe 251 nőt és 332 férfit.

A lezárt adatok szerint Debrecenben összesen 66.712 szavazó van nyilvántartva, ennyi választópolgár szavazhat le. Ebből 38.716 férfi és 27.996 nő. Hajdú és Bihar megye adatai még nem ismeretesek, ott körülbelül 290 ezer szavazó van nyilvántartva. Debrecen, Bihar, Hajdú megye közösen választó körülbelül 24 képviselőt viselhet.

Az általános kereseti adó és társulati adó havi befizetése

A pénzügyigazgatóság felhívja az általános kereseti adó és a társulati adó köteles adózókat, hogy a 121.400—1945. VII. P. M. számú rendelet (megjelent a Magyar Közlöny 152. számában) alapján közzárított általános kereseti és társulati adó a helyhatósági adók és pótdadókial együtt az 1945. évi január hó 1-től 1945. szeptember 30-ig terjedő időszakra megfizessék, a következő hónapokra pedig mindig a tárgyhónap, követő hónap 15 napjára, költömben a később minden hónapjára 4%-os késedelmi pótlék felszámításának terhe mellett postakiszorítással befizetési lapon vagy a pénzügyi előjárásról (városi adóhivatalban) részletek szerint. Amennyiben az adózó saját érdekében a kötelező „Befizetés” lap fele részén „E” jelzést (Előleg) alkalmazza.

Eszenkivül a befizetési lapon még a lakhelyen kívül foglalkozókat és üzleti jellegű címét is minden esetben pontosan tüntetni kell.

Az adóbefizetés napján szolgáló jövedelem kiutalására a rendelet két módot állapít meg:

1. A havi díjazás jövedelem alapján történő + adófizetést;
 2. Arányszám szerinti adófizetést.
- A havi díjazás utalásakor az adófizetést a havi tisztajövedelem alapvetésével csak azok az adózók teljesíthetik, akik a társulati adófizetésükben rájuk vonatkozólag előírt közzárított és nyilvántartási kötelezettségüket eleget tesznek. A rendelet megengedi azonban, hogy ezek az adózók is a havi befizetéseiket a megállapított arányban alkalmazásával fizessék.
- Azok az adózók, akiknek jövedelmé szellemi foglalkozásból, járulékokból, győzelemért járó díjakból, jogok használatából, juttatásból, rendelt általános juttatásból, illetve az adózók, akik nyereség elérésére irányuló alkalmi üzlet, vezetői feladat jövedelmére tesznek szert, a havi tisztajövedelem alapján tartoznak adófizetést teljesíteni.
- Azok az adózók, akik a tisztajövedelem megállapítására alkalmas üzleti könyveket nem vezetnek a fentemlített hivatkozott rendelet általános szabályai köztelenül, a havi díjazás adó fizetése adó a bevétel (nyereség) forgalom) után a következő arányszám alapján fizessék:
- a) Az általános kereseti adó alanyai: általánosan 5% (nyereséknél, illetőleg ügynöki jövedelmeknél, továbbá bizonyságotknál 13%);
 - b) Társulati adó alanyai körében: aa) részvénytársaságok, részvényekre alakult betét-társaságok, közforgalmú vállalatok takarékpénztárak, illetőleg az alapítványok szerint: pénzbevitel átvevőre jogosított intézményeknél 3,5%;
 - bb) Szövetkezeteknél, továbbá a korlátozott felelősségű társaságoknál 3,2%.
- A havonta fizendő társulati adó azonban, nem lehet kevesebb az 1940. VII. P. M. 22. §-ában (Utasítás 93—102. §) meghatározott legkisebb társulati adóról.

Az arányszám alkalmazásával történő adóbefizetés az általános kereseti, illetőleg társulati adó és ezek általani pótdadíjára vonatkozik, az ezek után fizendő helyhatósági adókat és pótdadókat nem foglalja magában. Ezeket az adózó saját maga tartozik kiutalítani és az alapadóval együtt befizetni.

Az általános kereseti adó 5%-os (tehát nem a fenteml. 10%-os) külön alapvetéssel kiszámítandó és fizendő pótdadók kulcsa 1945. évre a következő:

Utadó % kereskedelmi és iparkamarai illeték (1944. évi megállapítás) 8,5%, mezőgazdasági kamarai illeték (föld adóknál) az illeték 6%.

Társulati adóknál: községi pótdadó 180%, utadó 20%, kereskedelmi és iparkamarai illeték (1944. évi megállapítás) 8,5%.

A befizetés alapján szolgáló tiszta jövedelem illetőleg az arányszám szerinti befizetés alapján szolgáló nyeresévtel (nyereség) kiutalására a jogorvoslati eljárásra, valamint az arányszámok és befizetésekkel kapcsolatos tudnivalókra vonatkozóan a 4280—1945. M. E. sz. (megjelent a Magyar Közlöny 76. számában), valamint ennek végrehajtása tárgyában kiadott 121.400—1945. II. P. M. sz. rendelet tartalmaz részletes rendelkezéseket.

Szövegi felvilágosítást az állami adóhivatalok és pénzügyigazgatóság nyulatanak.

Dr. Csire E. k. pénzügyi főnököse a pénzügyigazgatóság vezetője

Reformációi emlékünnepe a Nagytemplom előtt

Október 31-én délelőtt pontosan fél 10 órai kezdettel a református egyház emlékünnepeit rendez a Nagytemplom előtti térségen. Ezt megelőzően reggel 8 órakor valamennyi református templomban istentisztelet lesz amelynek végzetével a gyülekezet tagjai felkészülnek a reformáció előtti Nagytemplom elé vonulnak. A templom előtti teraszon foglalnak helyet a lelkészek, presbíterek, egyházrészti tanácsosok, valamint a különböző testületek. A terasz előtti úttest egészen a Kossuth-szoborig a hatalmas ötezer tagú énekkar számára van fenntartva. Megőrlük és az utca két oldalán helyezkednek el a gyülekezetek és az érdeklődők. Az ünnepély, amelynek tartalma mindössze 25—30 perc, hangszóró útján az egész térségen jól hallható.

Kilenc órakor először, fél 10 órakor másodsor szóial meg a Rákóczi harang, amelynek végzetével azonnal kezdődik az ünnepély: 1. Gyülekezeti ének: Tebened bizunk, 2. Igeolvasás. 3. Praetorius: Ötszólalmú kánon. Előadja az énekegyüttes Szendy Tihamér zenetanár vezetésével. 4. L. Juhász Nagy Sándor presbíter, egyházközségi főjegyző rövid ünnepi beszéde. 5. Hayes: Hatszólalmú kánon. Előadja az énekegyüttes. 6. Zergi Gábor kollektumú szenior a református ifjúság nevében szól. 7. Gyülekezeti ének: Erős várukn. Elvonulás alkalmával a tanulóifjúság virágot szór a gályarabok oszlopára.

Kedvezőtlen idő esetén a református Kistemplomban tartják meg ezt az ünnepélyt. Itt a testületek és a gyülekezet számára a szószékkel szembeálló és karzatosok alatt levő padosorok állnak rendelkezésre.

A REFORMÁCIÓI KULTUR-DÉLUTÁN MŰSORA

Október 31-én délután pontosan fél 4 órai kezdettel a Bika nagyteremben a debreceni reformátusság hagyományos reformációi kulturdélután rendez, amelyet rendkívül nagy érdeklődés előz meg. Ennek műsora a következő: 1. Schubert: A Teremtőhöz, éneklí az Egyetértés énekkar Szigethy Gyula vezetésével. 2. Megnyitó: Dr. Erdős Károly, az egyetem rektor magnificus. 3. a) Hajdu: Ária a „Teremtés” című oratóriumából, b) Haendel: Recitativo és ária. Előadja D. Szabó László operaházi tag Ujfalussy József kíséretével. 4. „Reformáció és forradalom” címmel előadást tart D. dr. Révész Imre püspök. 5. Szavaltat Kecskeméti Vég Mihály (1560 körül): LV. zsoltár. Előadja Botos Kálmán teológus. 6. a) Bach—Buoni: Orgona toccata C-dur, Intermezzo, b) Bach—Kovács: Choraleljáték. Előadja Höchtl Margit zongoraművész. 7. Kodály: Semmit ne bándokál. Előadja a MÁV Egyetértés énekkar Szigethy Gyula vezetésével. Az ünnepély tartalma körülbelül egy óra. Jegyeket a bejáratnál lehet kapni.

VAGYONMENTŐ. Bádagos u. 1.

Háló, ebédlő, kombinált szobák, konyhaberendezések, nemes perzsaanyagok, márkás festmények, üzleberendezés nagy választékban kaphatók. **Ivány Endre**
Aruforgalmi iroda és Műkereskedésben, Piac u. 67.
Mindenféle lakberendezési tárgyak vétele.

HÓRA ENDRE órás, ékszerész
szaküzlete novemberig Kossuth-utca 2. szám.
Uj cím november 1-től Piac-utca 20.
Városháza (Téti Gyula-léle vászterekedés) Arany, ezüst, drágakő vétel.

